

JAKUB FILO

POSLEDNÉ
STOROČIE

NÁVRAT DO DIMONY

NÁVRAT DO DIMONY

JAKUB FILO

POSLEDNÉ
STOROČIE

NÁVRAT DO DIMONY

JF 2020

Text © Jakub Filo 2020
Vydavateľ © Jakub Filo, Bratislava 2020
Vydanie prvé
ISBN 978-80-570-1924-4

Svet, ktorý objavíte na nasledujúcich stránkach, je fikciou. Jednotlivé udalosti zrejme nebudú také extrémne, ako sú opísané, ale s väčšinou sa už vážne zaoberajú vedci skúmajúci klimatickú zmenu. Sucho, hladomory, požiare, záplavy, hurikány či nárast hladín, sú len začiatok.

*Ak vás zaujíma viac faktických informácií o tom, čo nám hrozí, odporúčam vám knihu Davida Wallacea-Wellsa *Uninhabitable Earth* (v slovenskom preklade *Neobývateľná Zem*), alebo sa začítajte do štúdií Medzinárodného panelu pre klimatickú zmenu.*

*Ak hľadáte podnety na riešenie klimatickej krízy, nájdete ich napríklad v knihe Christiany Figueresovej a Toma Rivetta-Carnaca *The Future We Choose: Surviving the Climate Crisis*.*

Ako bude naša Zem, jediná známa planéta, na ktorej je život, naozaj vyzerat o dvadsať, tridsať či o päťdesiat rokov, je dnes v našich rukách.

Čas je dôležitý.

1. Úvod

(31.003925, 35.145980; 09212049)

Skončilo sa ďalšie leto, ktoré sme strávili v podzemí. Vonku je šesť stupňov nad predindustriálnym priemerom, svet sa zmieta v klimatickom chaose, štáty padajú a násilie sa stalo novou normou. Stámilióny zomreli a planéta sa stáva neobývateľnou.

Píšem tieto riadky ako odkaz pre ľudí, ktorí prídu po nás, prostredníctvom slov a príbehov ľudí, čo tu boli pred nami. Stali sa svedkami udalostí, ktoré si nepredstavovali a ktoré nikdy nechceli zažiť. Veľmi neskoro si väčšina uvedomila, ako rýchlo môžu prísť o svoj domov, svoj svet aj o život. Informácie zachytené v tomto denníku som zozbierala počas svojej výskumnej práce v Spoločenstve. Snažila som sa ich chronologicky zoradiť. Mnohé sa však diali súčasne, jedna spúšťala druhú, alebo sa navzájom umocňovali. A mnohé sa dejú dodnes. Každý, kto nájde tieto zápisky, nech ďalej pátra, lebo nakoniec sa môže ukázať, že tá najväčšia katastrofa nás ešte len čaká.

Julia Savanti,
základňa Dimona,
september 2049

2. Vražda (48.223104, 16.351378; 04102076)

Začiatok apríla ešte nikdy nebol taký horúci. Teplota už teraz na 40. severnej rovnobežke dosahovala 35 stupňov Celzia. Ešte pred storočím sa o takomto čase príroda len prebúdzala z pokoja, ktorý jej doprial chlad zimy. Na jar 2076 sa nestihla ani zazelenať.

Dvojica mužov vkĺzla do otvoru. Ich prepotené šaty pod vrstvou špiny a ulepeného prachu už dávno stratili svoju sýtofarebnosť. Kým prvý s batohom na pleciah zbehol nadol niekoľko drevených práchnivých schodov, druhý zatiaľ zahasproval dvere.

„Toto mesto páchne,“ povedal Steve Steavens, poručík Spoločenstva v utajení, keď zhodil svoj náklad k ošarpanému stolu uprostred miestnosti a rozzvalil sa na rozheganej drevenej stoličke. Na zabudnuté pachy si musel zvykať vždy, keď sa po dlhých mesiacoch vrátil z hôr, ktoré oddeľovali čížmu Apeninského polostrova od zvyšku kontinentu, do miest na hranici Neobývateľného územia.

V podmienkach, keď bola voda luxusom ešte aj ako každodenný zdroj tekutín, milióny ľudí v getách na okraji územia Spoločenstva jednoducho hrozne páchli. Nevedel sa s tým zmieriť ani v časoch, keď pôsobil v Berlíne, aj preto prijal ponuku, ktorá sa mu pred pár rokmi zdala taká zaujímavá. Prijal legendu dezertéra a odišiel do južných enkláv na úpäti Álp, aby sa pridal k rebelom, ktorí odmietli evakuáciu počas Veľkého odsunu, rozsiahleho presídlenia obyvateľstva z Neobývateľných území.

Za ten čas sa stal jedným z nich, bratom v zbrani, prepadával ozbrojené konvoje Spoločenstva a zabíjal vlastných len preto, aby sa neprezradil a získal si dôveru svojich nových druhov. S rebelmi jedol, žil, spal, smial sa na ich vtípoch, znášal útrapy aj zranenia. Dostal sa tak ďaleko, že mu zverili kontakt s bunkami odboja na území Spoločenstva, čím splnil prvú časť misie. V rámci tej druhej mal každý rok pozbierať všetky informácie o plánoch svojich nových spojencov, ich sile aj o problémoch a opakovane, znova a znova ich

zradiť. A tak aj teraz sedel v tejto smradľavej pivnici na pravej strane Dunaja v niekdajšom kráľovskom meste Viedni. Práve na okraji hraničného pásma, na území nikoho, existovala sieť podobných pivníc či bytov, kde sa agenti pôsobiaci vo vonkajších enklávach stretávali so svojimi spojками. V batohu mal zásielku pre členov odboja v hlavnom meste Spoločenstva Berlína, ktorá slúžila ako krytie, ale aj podrobnú správu pre svojich skutočných veliteľov. Im zostal v hĺbke verný, slúbili mu štátne pocty, ale hlavne štedrý výsluhový dôchodok a miesto kdesi na severe. Ak s ním budú spokojní, tak možno strávi posledné roky svojho života v Nórsku, alebo možno aj na Špicbergoch. Taký luxus si dnes už mohol dopriať len málokto.

Druhý muž sa zvalil na stoličku oproti Steavensovi a odpásal si polo-prázdnu kovovú čturu ovinutú v sivej látke. Doprial si poriadny dúšok. Na ľavej ruke mu chýbal jeden prst, kýpeť zakrývala čierna rukavica zo špeciálneho priliehavého materiálu, nedbanlivé sivočierne strnisko dodávalo jeho tvári divokosť.

„Kde je Robin?“ spýtal sa Steavens, ktorého prítomnosť druhého muža zjavne znervózňovala, aj keď mu ukázal odznak špeciálnych útvarov Spoločenstva. Mal sa tu totiž stretnúť s niekým iným.

„Ešte stále sa túla kdesi v neobývaných teritóriách, preto som to prišiel vybaviť ja,“ odpovedal chladne muž. Keby sa niekto veľmi pozorne započúval, rozoznal by slabý ruský prízvuk, ktorý rokmi vybledol na takmer nerozoznateľné preťahovanie niektorých óóó. Steavens sa pozorne nezapočúval.

„A to si ma musel ťahať do tejto diery?“ spýtal sa spurne. Stretnutie v zachtunutej pivnici mu očividne nebolo po vôli. V lete by až tak neprotestoval, aspoň by v nej bolo o stupeň chladnejšie ako vonku, ale nechápal, prečo sa teraz nemohli stretnúť na nejakom prívetivejšom mieste.

„No tak, Steave, Steave, nechápem, čo toľko protestuješ, veď si v takejto diere strávil veľkú časť svojich štúdií,“ odpovedal mu s úšľabkom muž a v jeho hlase sa mihlo niečo zlovestné. Steavensovi sa jeho tvár zdala nejaká povedomá, ale nevedel ju zaradiť. Priveľa času strávil s ľuďmi v horách.

Muž povolil ležérne zapretie nôh a vrátil vychýlenú stoličku na všetky štyri, čturu postavil na stôl, ani mu len nenapadalo, aby svojho spoločníka ponúkol. „Z pivnice si vzišiel, v pivnici aj skončíš,“ povedal ledabolo. Pravú

ruku vytrhol spoza chrbta a Steavensovi na čelo smerovala tlmičom predĺžená čierna hlaveň.

„Zbláznil si sa?“ Steve sa snažil zachovať pokoj, ale napriek výcviku na to jednoducho nemal osobnostnú výbavu. Šija sa mu ježila a zalial ho studený pot.

„Aj by som ťa poslal s pozdravmi do Berlína, aby videli, aká zradcovská krysa vyrástla z ich nádejného agenta,“ povedal a stále mieril Steavovi na hlavu a len tak mimochodom dodal: „ale nemusia vedieť všetko. Navyše, kým by si tam dorazil, v tomto teple by bola z teba už len páchnuca tekutá brečka.“

„Počúvaj, som váš, som naozaj váš, nerob hlúpo...“

Na stene sa rozpraskol kúdol červenej farby, na čele zostala Steavovi pravidelná diera, telo sa zo stoličky zrútilo na zem. – Čí náš? – pomyslel si strelec. Pozrel sa na mŕtvolu, znechutený výraz sa zmenil na úšklábok. Steavensov batoh položil na stôl a z tieňa v rohu miestnosti zobral drevenú škatulu, ktorú priložil k obsahu. Z batohu vytiahol elektrické zariadenie podobné mobilnému telefónu a vyfukal jednoslovnú správu: Bratislava. Potrvá nejaký čas, kým sa odošle, a to on nemal.

Z Viedne do Bratislavy sa kedysi dalo dostať pohodlným vlakom približne za hodinu, v týchto dňoch cesta mohla zabrať aj dvojnásobne dlhý čas. Musel vyraziť. Bez obzretia odišiel. Tu sa o telo nebude nikto zaujímať a zožerú ho krysy. V tom lepšom prípade.

3. Matti (48.081245, 11.563966; 01132034)

„Ahoj Matti,“ pozdravila žena chlapčeka, keď otvorila dvere v izbe. Chlapec, ani nie šesťročný v macíkovom pyžame, ležal na posteli obvešanej hadičkami, obraz na vedľajšom monitore v pravidelnej vlnovke odrážal tep jeho srdca, hadičkou postupne prúdila do žily zmes liekov.

Chlapec otočil hlavu, narovnal sa na posteli a dal si dole respirátor. „Ahoj, mamííí, čo si mi priniesla?“ spýtal sa rozradostene. Vzápätí sa prudko rozkašlal suchým bolestivým kašľom, ktorý znel akoby chcel človek vyplúť svoje pľúca. Opatrovateľka, ktorá s ním bola v priestore ohraničenom sklenenými stenami s vlastnou filtráciou vzduchu pre nečistoty z okolia, mu položila ruky na chrbát a pokúsila sa ho opäť uložiť na posteľ. Matti sa však dral za mamou. Zakývala mu spoza sklenenej steny, vyzula si topánky, a vkĺzla do mäkkých lekárskech nafahovačiek, cez dlhé sýto gaštanové vlasy, ktoré jej dodávali dievčenský vzhľad, si natiahla sieťku a vstúpila do prechodovej komory.

„Vydrž, Matti, už idem,“ povedala a vošla do izolovaného priestoru. „Dakujem, Zainab, počkajte ma, prosím, v kuchyni, o chvíľu prídem.“

„Áno, budem tam,“ ošetrovateľka s vráskavou olivovou pokožkou sa cez okuliare na konci nosa na chlapca dobrotivo pozrela, ešte raz ho pohladila po hlave a pomalým stareckým krokom odišla. Mladšia zo žien sa chvíľu pozerala na jej čierne vlasy, ktoré akoby zázrakom nepodliehali plynutiu času.

„Mami, prečo tu celý deň musí byť, prečo tu nie si ty,“ spýtal sa s detským podráždením v hlase Matti, ktorý zavretý vo svojom sklenenom väzení trávil celé dni. Navyše jeho mama dnes opäť meškala.

„Maminka musí chodiť do práce, aby ti mohla priniesť toto,“ a spoza chrbta vytiahla postavičku Supermana. Plyšové hračky mu už dávnejšie prestala nosiť, zachytávali priveľa prachu a čoraz viac ho dráždili na kašeľ. Chvalabohu bol stále vo veku, keď sa dal hračkami podplatiť.

„Hurá, Superman,“ potešil sa Matti, bude ho mať do zbierky k ďalším komiksovým hrdinom. Pozeráním všetkých možných filmov a seriálov si

krátil čas. „Dnes som o ňom pozeral film, boli tam výbuchy, naháňačky, ale nakoniec ich všetkých porazil,“ rozprával Matti. „A bozkával sa so svojím dievčaťom,“ dodal po krátkom zamyslení. Žena sa usmiala.

„Matti, a čo si ešte robil?“ spýtala sa ho láskavo žena.

„Teta Zainab mi čítala, a potom som len ležal. Chcel som sa ísť hrať von, ale ako vždy mi to nedovolila,“ posmutnel. Medzi svojimi rovesníkmi už niekoľko mesiacov nebol.

„To je pre tvoje dobro, drobček, vonku sú zlé, malilinké veci vo vzduchu, ktoré by ti mohli ublížiť,“ odpovedala naučene, no trpezlivo, už po stýkrát. Ako každé malé dieťa, aj Matti, prirodzene, túžil ísť von a hrať sa ostatnými, pobeňovať po ihrisku, kopať do lopty alebo liezť po stromoch. No už od mala trpel čoraz častejšie sa vyskytujúcou chorobou pľúc, čo zapríčinil znečistený vzduch, prach aj oxid uhličitý v ovzduší. Zdravému človeku nerobili koncentrácie látok závažnejšie komplikácie, ale keď sa k nim pripojili ďalšie respiračné ochorenia, išlo o vážne ohrozenie života. Mimoriadne zasiahnuté boli deti, ktoré sa už rodili s rôznymi deformáciami pľúc a oslabenou imunitou. A presne to bol Mattiho prípad. Prekonal niekoľko ťažkých astmatických záchvatov, zvládol niekoľko zápalov pľúc, až jeho ochorenie vyústilo do chronickej obštrukčnej bronchopulmonálnej choroby. Piesočne búrky, ktoré občas z juhu zaviali až do Mníchova, a už ich nedokázali zadržať ani Alpy, jeho stav ešte zhoršovali. Preto ho pred niekoľkými mesiacmi, uprostred leta, keď sa mohol bláznit s rovesníkmi, umiestnili do izolačnej vzduchovej jednotky.

„Počkaj tu,“ povedala, akoby mal na výber. „Pôjdem sa rozlúčiť s tetou Zainab a potom sa budeme spolu hrať?“

„Na superhrdinov?“ spýtal sa Matti nadšene, až sa opäť úplne rozkašlal. Mama mu podržala hlavu a prikryla tvár respirátorom, aby mohol dýchať špeciálnu zmes čistého vzduchu.

„Na čo len budeš chcieť, Matti, na čo len budeš chcieť,“ snažila sa odvetiť s veselosťou v hlase. Uložila ho na vankúš, jemne ho na čelo pobozkala a vyšla z izolačnej vzduchovej jednotky. V kuchyni Zainab pila kávu, podala jej druhú pariacu sa šálku. Prisadla si k nej, obe ženy mlčali a dúškami si vychutnávali čiernu tekutinu.

„Kávu mám veľmi rada,“ prelomila mlčanie Zainab, „pripomína mi domov.“ Pochádzala z juhu Indie, krajiny, odkiaľ utekalo čoraz viac ľudí. Pre stúpajúcu teplotu sa stávala neobývateľná a situáciu zhoršovali aj zástupy migrantov z pobrežia. Aj Zainab ako mnoho jej krajanov hľadala šťastie v Európe. „Čítala som, že ak to pôjde takto ďalej, káva úplne zmizne,“ odpila si hlasný dúšok.

„Nejaká určite zostane, ale asi sa nebude dať kúpiť len tak v obchode,“ odpovedala jej žena. Už teraz mala problém ju bežne kúpiť, ale vďaka svojmu postaveniu sa mohla spoľahnúť na dodatočné zásoby. „Aký mal deň?“

„Nie je to dobré, jeho stav sa zhoršuje, ani tie najnovšie lieky nezaberajú.“ odpovedala potichu stará Indka.

Žena uprene pozerala do okna, hrnček zvierala oboma rukami pri ústach, nosom nasávala vôňu kávy. Vedela, že Zainab má pravdu. Bolo len otázkou času, kedy káva nakoniec úplne zmizne. Pravdu o Mattim si pripustiť nechcela. „Čo by sme pre neho mohli spraviť?“ spýtala sa, akoby dúfala, že jej Zainab povie o nejakej zázračnej dávno zabudnutej indickej liečbe.

„Pred štyridsiatimi rokmi by som vám povedala, že sa máte zbalit' a odísť na sever do prírody, ďaleko od priemyselných centier, a výfukov áut, ale dnes je to už vlastne jedno, niet kam ísť,“ povedala Zainab. Počas svojho života prešla množstvom ťažkých chvíľ, tisíce kilometrovú púť z Indie cez krutý Pakistan, Irán, a Turecko, odkiaľ ich hnali miestne polovojenské islamistické jednotky. Bola vďačná za to, že ju prichýlili v Nemecku, ako vyučenej zdravotnej sestre dali prácu a občianstvo ešte pred tým, kým úplne rozdávanie občianstiev ľuďom mimo Európy nezrušili.

„Pani Grubber, musíte sa pripraviť na najhoršie, môže to prísť veľmi rýchlo.“ Mladšej žene sa po líci skotúľala slza.

~

Hlina, ktorá odpadla na drevo, vydala tupý zvuk. Vietor udieral v nárazoch, na stromoch šuchotalo pár listov, ktoré nestihli na jeseň odpadnúť. Január býval posledné roky sychravý, vlhký, ale teploty už pod nulu neklesali.

Čiara sneženia sa v Európe posunula severne od Osla v polovici tridsiatych rokov. Uplynulý rok bol navyše mimoriadne suchý. Na drevo dopadla ďalšia hruda. Neveľké zhromaždenie sa začínalo pomaly rozchádzať, niektorí hodili do jamy kvetiny, ďalší chceli kondolovať žene, ktorá stála za vrcholom hrobu. Neregistrovala ich. Statný sikh s čiernym turbanom na hlave hodil lopatou do jamy ďalšiu kopu hliny. V diaľke zakrákali vrany a krdel' sa vzniesol do vzduchu. Detská drevená truhla mizla v zemi. Okraj čierneho klobúka sa prehýbal vo vetre, keby ho žena nemala stiahnutý čiernou sieťkou, uletel by. Stála bez pohnutia a zastretý pohľad bez výrazu upierala do jamy. Staršia zo žien vzlykala, handrovou vreckovou si pretrela oči. Natočila hlavu a pozrela sa na ženu v klobúku. Nahmatala jej ruku a silno ju stisla.

„Už je čas ísť,“ povedala vráskavá Indka, ale žena neodpovedala. „Pani Grubber, poďte, prosím,“

„Ešte chvíľu. Choďte napred.“ Neplakala, v tvári mala tvrdý vzdorovitý výraz. Stará žena na ňu ešte raz pozrela, pustila jej ruku a pohla sa smerom von z cintorína. Rebeka Grubber osamela, stále sa pozerala na sýtu, skyprenú tmavohnedú hlinu, v ktorej mizlo teličko malého Mattiho. Napriek všetkej tej starosti, opatere, najmodernejšej technológii, ktorú si mohla dovoliť, sa jej ho nepodarilo zachrániť. Zlyhala, nedokázala mu pomôcť. Ako spolková premiérka Bavorska mala prístup k tým najlepším lekárom, najlepším liekom. A na záchranu svojho jediného synčeka bola ochotná ísť na hranu svojich možností. Napriek tomu to nedokázala. Matti nebol jediný, na choroby spojené so zhoršujúcim sa prostredím v roku 2034 zomieralo čoraz viac ľudí. Všetci jej však teraz boli ukradnutí. Prišla o svojho jediného syna, o slnko vo svojom živote, chlapca, ktorého milovala a ktorý ju tešil. Posledné týždne boli najťažšie, zanedbávala prácu, aby bola čo najviac s ním, ale pritom len sledovala, ako jej pred očami chradne, zadúša sa kašľom a jeho teličko sa zviera v kľčoch. Znášal to statočne. „Maminka, to zvládneme,“ hovorieval jej, keď sa v noci zobudil na to, ako ticho vzlykala pri jeho posteli. Teraz už plakať nedokázala, minula si všetky slzy, zostala len jej prázdnota. Prudko zatínala päste, nechty sa jej norili do kože. Nevedela sa odlepiť z toho miesta. Vietor zdvihol prach a vohnal jej ho do očí, ale ani tak nevedela odvrátiť pohľad. Stála tam minúty, desiat-

ky minút, vari aj hodinu. Napokon si čupla, dlaňou sa dotkla kopy hlíny.
„Matti, spravím to pre teba.“

4. Návrat (46.706037, 15.650268; 04132076)

Hľadáčik zameriavača našiel svoj cieľ. 753 metrov. Objekt vykazuje tepelnú aktivitu. Vietor severozápadný. Postava v čiernej obtiahnutej kombinéze s kapucňou prehodenou cez hlavu ležala na vyvýšenine, mierne ju zakrývali trsy žltej trávy. Svoj cieľ chvíľu iba pozorovala, ako sa pomaly hýbe po čistine k hlúčiku stromov. Keď k nim dorazí, stratí sa z dohľadu. Nemohla strácať čas, na rozhodnutie jej zostávali sekundy. Pozrela sa na priestor voľným okom, zhlboka sa nadýchla, oprela pažbu o plece a pritlačila zameriavač k oku. Vydýchla a zadržala dych.

Hlavnou prudko trhlo, výstrel zarachotil naslepo. Statný jeleň zmizol v húštine. Sykla.

„Šibe ti? Mohli sme mať konečne poriadne jedlo,“ otočila sa prudšie, ako možno naozaj chcela. Stále držal pušku za hlaveň, aj cez slnečné okuliare mu v očiach videla pobavené, no káravé plamienky.

„Vždy myslí na to, že je možno posledný,“ povedal Robin a pustil zbraň. „Vyrazíme. Do večera musíme prejsť cez Dunaj.“ Vykročil k vozidlu, otvorenej štvorkolesovej bugine. Hrubé kovové rámy chránili pasažierov, ale tiež umožňovali k vozidlu pripevniť rôzne súčasti, odpružené terénne kolesá zabezpečovali stabilitu v ťažkom teréne.

„Už si sa rozhodol, ktorou cestou chceš ísť?“ Na zadné sedadlá štvorkolky položila ostreľovačskú pušku, ktorú medzičasom zabalila do čiernej látky. Obaja boli oblečení v čiernom, na tele mali priliehavé kombinézy, ktoré kontrastovali s vysokou vonkajšou teplotou. Na slnku sa matne leskli. Len pri pohľade zblízka sa dali rozoznať tenké drážky na povrchu, ktoré vytvárali zvlnený vzor. Išlo o novinku vo výbave špeciálnych útvarov Spoločenstva. Hlavnou úlohou kombinézy z moderných nanovláken bolo odvádzať pot, rýchlo vysušovať a zároveň ochladzovať telo. Počasie v Európe na hraniciach Neobývatelných území ešte nebolo v toto ročné obdobie také extrémne, ale dvojica sa vracala z Blízkeho východu, kde už aj počas zimy

panovali tvrdé klimatické podmienky. Počas najprudšieho leta ani na juhu Európy sa vonku bez ochranných prostriedkov nedalo vydržať dlhšie ako pár desiatok minút.

Thess mala na kombinéze krátke šortky s kapsou na ľavej strane, opasok, na ktorom viselo puzdro s pištoľou pevne pripnuté o pravé stehno, tenké tričko s kapucňou, okolo krku tmavozelenú šatku, ktorú kedysi nazývali podľa palestínskeho vodcu Jássira Arafata, arafatku. Keď si sňala kapucňu, vánok jej strapatil svetlohnedé vlasy vyblednuté od slnka, zopnuté v neupravenom vrkoči. Robin mal podobne krátke čierne kapsáče, na hlave čapicu so šiltom, na líci starú zahojenú, no stále výraznú jazvu. Obaja si chránili zrak hrubými tmavými okuliarmi. Ešte nebolo poludnie, ale slnko už páliło.

„Musíme prejsť cez hranice a vyhneme sa Viedni,“ odvetil po chvíli uvažovania. Skontroloval správu, ktorú dostal pred niekoľkými dňami na svoj satelitný prijímač:

Systémový dátum: 04102076

Systémový čas: 13:27:45

Obsah: Bratislava

Južná hranica Spoločenstva, ktoré zjednotilo zostávajúce štáty Európskej únie a patrilo medzi niekoľko málo území s pevným štátnym zriadením, prešla po udalostiach Veľkého odsunu kontinent od západu na východ ako nová železná opona. Tvorila ju línia púšte vo Francúzsku, z Pyrenejí sa Spoločenstvo stiahlo po útokoch povstalcov a problémoch so zásobovaním, ďalej sa pás ťahal cez severné Predalpie v niekdajšom Švajčiarsku, hraničným mestom bol Mníchov a potom hranica sledovala tok Dunaja cez Viedeň a Bratislavu, rieku Ipel, kde sa prudko stáčala na sever a kopírovala hrebeň karpatského oblúka.

„Pôjdeme cez Bratislavu, musím sa tam s niekým stretnúť. Trasa cez Brno a Prahu je udržiavaná, navyše nie je taká frekventovaná. V Berlíne by sme v lepšom prípade mohli byť už zajtra večer,“ povedal a začal baliť prenosný solárny panel, ktorý napájal nabíjačku batérií vozidla. Pomohla mu, boli už

zohratý tím a išlo im to od ruky, všetko vybavenie opatrne nakladali na jeden z trojice pripojených dvojkolesových vozíkov uspošobených na jazdu v teréne rovnako ako štvorkolka.

Thess sa nepýtala na podrobnosti, vedela, že keby jej Robin chcel vysvetliť podrobnosti, spravil by tak. Navyše, za roky, čo sa poznali, akceptovala, že počas ich výprav najmä v Európe sa zastavoval na rôznych miestach a vyhľadával zvláštnych ľudí. Dobalili, cez vozíky prehodili celtu a poriadne ju stiahli, zjedli dehydrované armádne jedlo rozpadajúce sa pod zubami a zraňujúce podnebie. Thess ho neznášala, ale nemohla si vyberať. Už dávno sa prestala zaujímať, z čoho všetkého ho vyrábajú. Nasadli do štvorkolky.

Ešte stále sa nachádzali na území nikoho. Smerom na juh, odkiaľ prišli, sa krajina čoraz viac podobala na púšť. Pred nimi sa tiahla len vyprahnutá krajina, v ktorej sa kde-tu objavili hlúčky zelených oáz, pri akej zastavili na noc. Už niekoľko dní boli v pásme, kde sa dalo cestovať pohodlne aj cez deň, a tak nemuseli zakaždým predpoludním prácne vyhľadávať tieň. V časoch pred Veľkým odsunom práve tadeto prúdili státisíce utečencov, ktorí mali to zdanlivé šťastie, že stihli prísť pred definitívnym zavretím európskych hraníc. Vyhli sa smrti hladom alebo smädom, lokálnym vojnám, ale lepšieho života sa väčšina nedočkala.